

جوانگرایی در حکومت امام علی (علیه السلام)؛ الگویی برای عدالت اجتماعی (شاخصه ها و معیارها)

چکیده محتوایی

بیان مدعا (حجت الاسلام محمدجواد پردل): هدف این کرسی، بررسی تطبیقی جوانگرایی امام علی (علیه السلام) در الگوی حکومتی حضرت و چگونگی توزیع پست‌های حکومتی به عنوان یک یک راهبرد است. روش ارائه در این کرسی، توصیفی-تحلیلی بوده و به منظور تعریف جوان و ارائه راهکار برای شناخت او، شیوه بکارگیری آنان در حوزه‌های مختلف حکومت بیان گردیده و با توجه به گزارش‌های تاریخی، راهبرد ایشان در انتخاب کارگزاران جوان برای تحقق عدالت اجتماعی بیان شده است. همچنین ضمن ارائه راهکار سیزده گانه‌ای برای تعیین سن کارگزاران حضرت، اهتمام ایشان در بکارگیری جوانان به نمایش گذاشته شد و به ویژگی‌های آنها به عنوان علل این استفاده اشاره شد. نتایج نشان می‌دهد از مین 136 انتصاب حضرت، 42 انتصاب که معادل 31 درصد کل انتصاب‌هاست، به جوانان اختصاص داشته است. بر این اساس میزان گسترده انتصاب‌ها در بخش فرمانداری به عنوان بالاترین منصب حکومتی نشان دهنده اهمیت این بخش است. حضور فعال جوانان در همه قسمت‌های مدیریتی حکومت امام علی (علیه السلام) نشان دهنده اهمیت و توجه ویژه حضرت به این گروه سنی است که در کنار بهره‌مندی از میان‌سالان و کهن‌سالان است که علاوه بر نمود تحقق عدالت اجتماعی و تأمین امنیت در حکومت حضرت، رمز بقای حکومت در آموزش نیروهای جوان و جایگزینی آنها است. ناقد اول (حجت الاسلام علی اکبر ذاکری): از زاویه ای که وارد بحث شدند بسیار ارزشمند و مفید هست و می‌تواند برای جامعه الگو باشد. همانطور که اشاره کردید، حضرت امیر در نهج البلاغه در کلمات قصار 87 می‌فرماید که نظر و دیدگاه شیخ (کسی که سنی از شما گذشته است) برای من دوست داشتنی تر از عمل جوان است، حال شما وقتی این مقاله را تدوین میکنید و بحث جوانگرایی را مطرح می‌کنید و مواردی را هم می‌آورید، این کلام حضرت امیر کل مقاله شما را زیر سوال می‌برد. زمانیکه در رابطه با جوان و جوانگرایی صحبت می‌شود بایستی این تضاد به گونه ای مطرح و راه حل آن نیز آورده شود. بایستی ملاک‌ها را مطرح کرد و در مقاله به ملاک‌ها پرداخته نشده است، ملاک‌هایی را حضرت علی (ع) مطرح کرده و در نامه ای به مالک اشتر نوشته است، در این ملاک‌ها حضرت کاری نداشته که جوان باشد یا میان سال یا پیر، آنچه که برای حضرت مهم بوده است این ملاک‌ها هست. در سنن النبی جلد 10 صفحه 193 بیان می‌شود که چرا حضرت آن جمله در خصوص جوان و پیر و را فرموده است، که می‌گوید فردی خدمت حضرت رسید و گفت که پسر من را جانشینم کن که در اینجا حضرت آن جمله را فرمودند.

ناقد دوم (استاد ناصر باقری بیدهندی): عنوان بایستی بدون ابهام باشد، شایسته است که عنوان تغییر کند و یا ابهام‌های آن برطرف گردد. امروزه این بحث چه خروجی ای میتواند داشته باشد و چه شبهه ای را از جامعه ما می‌تواند حل کند. حکومت عدالت محور به انتخاب صرف جوان در بدنه یا کابینه دولت نیست، شایسته سالاری ملاکی است که امیرالمومنین به آن بهای لازم را داده است، چون التجربه فوق العلم و رای الشیخ احب الی من جلد الغلام. درست است که نیروی جوان با توجه به نشاط و آمادگی بیشتری دارد، می‌تواند کار را بهتر پیش ببرد، اما همیشه جوانگرایی جواب نداده است. امروزه میبینیم که در برخی کشورها مانند اوکراین، عربستان، فرانسه و... جوان‌ها در راس هستند و مشغول فعالیت، الان وضعیت اوکراین و عربستان و فرانسه را مشاهده می‌کنیم که بیشترین اعتراض‌ها متوجه سیاست‌های نپخته این‌هاست. ما نمیتوانیم این موضوع را بر حکومت امام علی (ع) تحمیل کنیم و بگوییم که اگر حضرت در برقراری عدالت اجتماعی موفق شد بدلیل این بود که از جوان‌ها بهره گرفته بود، این یک بحث شعاری است؛ زیرا حکومت بسیار حساس هست و باید افرادی که توانایی بالا و تجربه کافی دارند و میتوانند در بحران‌ها و سختی‌ها تصمیم‌های خردمندانه بگیرند در راس کار باشند. برای تحقق عدالت اجتماعی راه کارهای خاص خودش را میطلبد. آیا جوانگرایی در صورتی که پیران کارآزموده و باتجربه وجود داشته باشند باز هم ارزش هست؟ اگر جوانی دارای تخصص و تعهد باشد مانند شهید تهرانی مقدم و شهید باقری و... این مسئله قابل قبول هست. شما بیشتر سراغ کارگزاران رسمی رفتید در حالیکه جوان‌ها منحصر در این‌ها نیستند

مدیر کرسی (حجت الاسلام فرهاد پورکیوان): در انتهای جلسه نیز ضمن طرح پرسش‌های حضار و سایر مطالب طرح شده توسط ناقدین، ارائه دهنده به انتقادات و سؤالات پاسخ داده و با جمع بندی مدیر کرسی، جلسه با ذکر صلوات بر محمد و آل طاهرینش به پایان رسید.